

**DRILLO
TRENGER
MEG**

Tomals-scorer
Jan Age Fjortoft

● SIDE 23

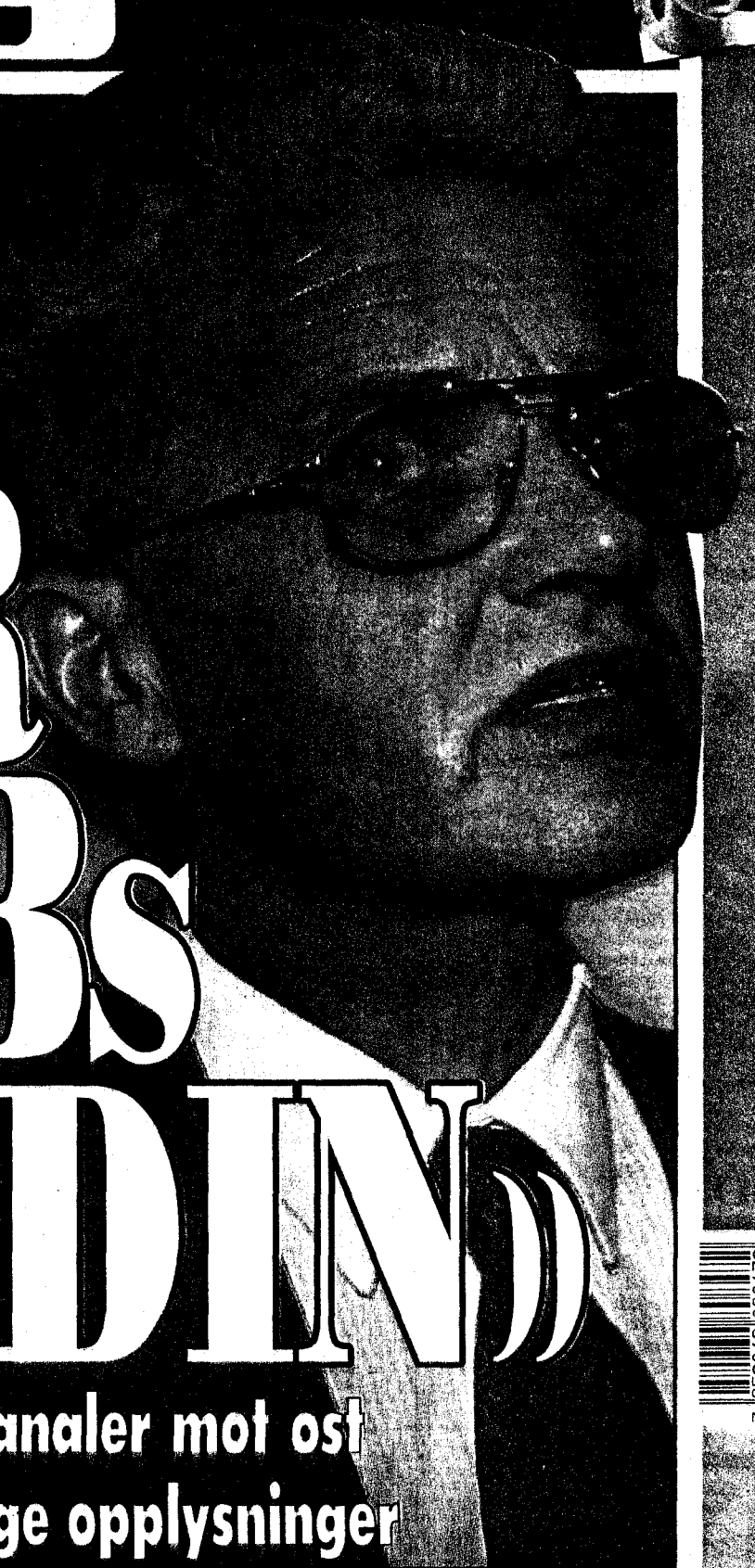
«KALL MEG SIR»

● SIDE 37

V G

Einar Førde VAR KGBs DUDIN

- Ville ha åpne kanaler mot ost
- Ga ikke fortrolige opplysninger

● SIDE 8-9

16-ÅRING DØD AV SNIFFING

7 052960 808472

Foto: ANEMOR LARSEN

VG: Onsdag 30. september.

HIER ER

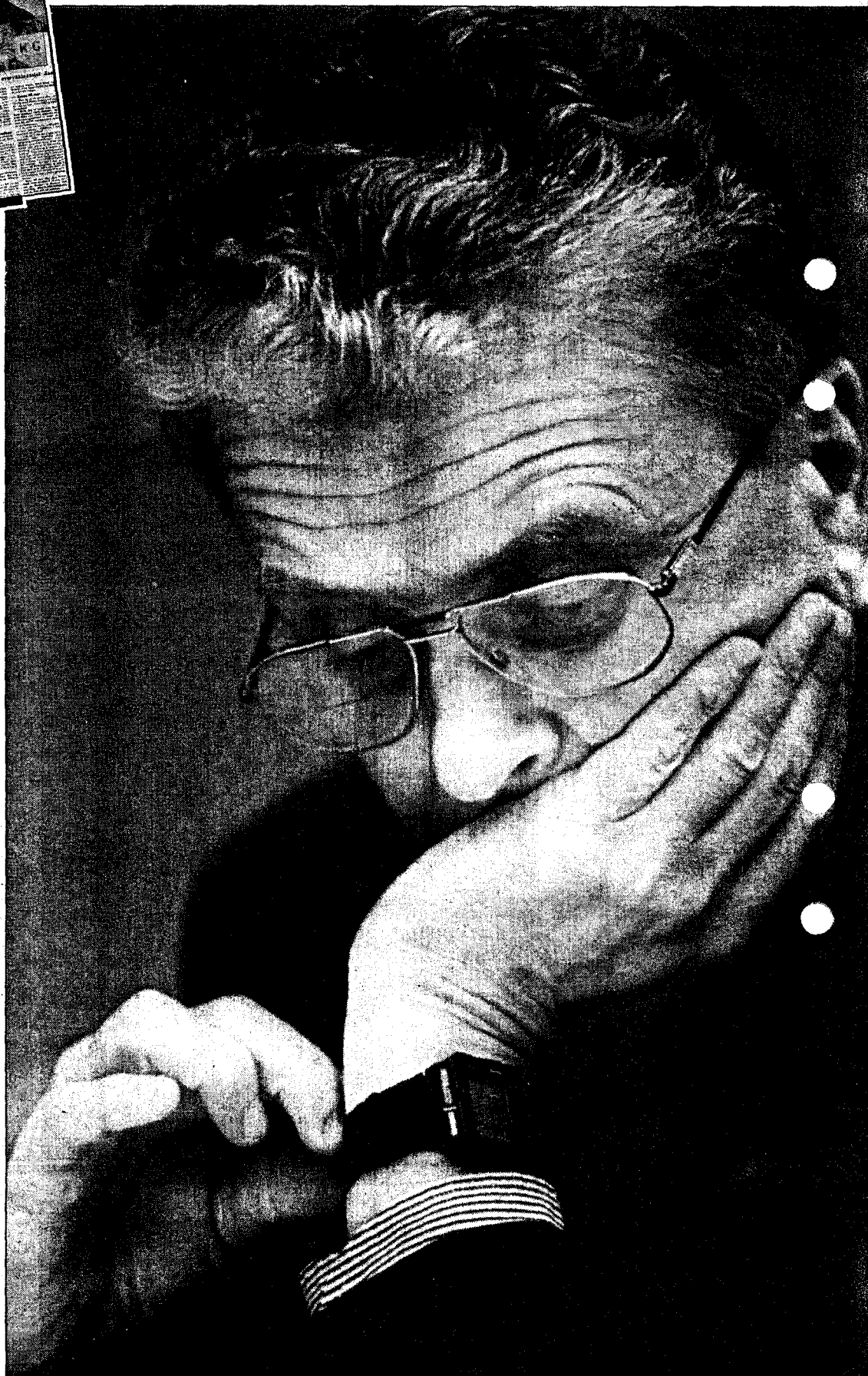
AVHOPPER: I Mikhail Butkovs bok skriver KGB-avhopperen om KGB's norske «fortrolige forbindelse» med dekknavnet «Dudin».

KGB-SJEF: Viktor Grusjko, tidligere KGB-sjef, hadde kontakt med Einar Førde.

KGB-SJEF: Leonid Makarov, tidligere KGB-sjef, hadde kontakt med Einar Førde.

GODT VÆRE MEG: I den forstand at alle som hadde kontakter med KGB's folk kalles agenter vilge forbindelsen i Butkovs bok kan «Dudin» godt være Einar Førde, sier Einar Førde.

Foto: MATTIS SANDBLAD

«DUDIN»

Einar Førde var KGBs «fortrolige forbindelse»

Av OLAV VERSTO og MICHAEL GRUNDT SPANG

KGBs norske «fortrolige forbindelse» med dekknavnet «Dudin» var Einar Førde. VG har opplysninger som knytter den tidligere Ap-politikeren og parlamentariske lederen til personen «Dudin» i KGB-avhopperen Mikhail Butkovs bok. — «Dudin» kan godt være meg, sier Førde selv til VG.

Den nåværende kringkastingssjefen husker ikke at han møtte Mikhail Butkov i 1989, slik avhopperen selv hevder. Men Førde sier hans kontakter med KGB i 1970-årene og begynnelsen av 1980-tallet for så vidt stemmer med Butkovs beskrivelse:

— I den forstand at alle som hadde kontakter med KGBs folk kalles agenter eller fortrolige forbindelser i Butkovs bok, kan «Dudin» godt være meg, sier Einar Førde.

I Butkovs bok beskrives «Dudin» som en person utenom det vanlige. «Han hadde et fremragende, fleksibelt intellekt, dype og allsidige kunnskaper og en enestående politisk teft med tilbøyelighet til å intrigere. Alt dette ga ham en rettmessig plass i den politiske eliten.»

Forsøkt gjenopptatt

VG understreker at ingen, heller ikke KGB-avhopperen, har hevdet at de såkalte fortrolige forbindelser gjorde seg skyldig i spionasje eller andre ulovlige handlinger.

Mikhail Butkov skriver at de tre fortrolige kontaktene («Rodonov», «Jurij» og «Dudin») ble bearbejdet av KGB-residentene Grusjko og Titov i Oslo.

Kontakten med dem ble brutt etter arrestasjonen av Arne Treholt i 1984, og forsøkt gjenopptatt uten hell i 1988/89. Da var Butkov KGB-major i Oslo.

KGB-kontakt

Han skriver han hadde et møte med «Dudin» i 1988, men at «Dudin» senere på året til-

trakk seg en del negativ publisitet som gjorde at KGB trakk seg fra kontaktene.

Einar Førde fikk en del kritikk på denne tiden i forbindelse med at han fikk jobben som NRK-sjef. Men det presiseres at Førde ikke kan erindre at han har møtt Butkov.

Einar Førde sier også at han aldri kjente Gennadij Titov — mannen som fremfor noen forbindes med Arne Treholts spionasje.

De Førde hadde mest kontakt med, var KGB-residentene (KGBs sjef) i Oslo, Viktor Grusjko og Leonid Makarov. Grusjko var resident i årene 1971/72 og Makarov i tiden 1977–81. Titov var resident mellom disse to.

«Willy Brandts barn»

Einar Førde sier at hans form for kontakt med KGB ble benyttet av politikere fra flere partier. Dersom man ønsket å ha kontakt med sovjetiske representanter i Oslo, kom man knapt utenom KGB.

Vanlige ambassadefunksjonærer fikk ikke lov til å pleie kontakter med nordmenn. Men hvorfor hadde Førde kontakt med sovjetiske representanter?

— Vi la vekt på at det var viktig med kontakt østover. Jeg har tidligere kalt de av oss som så det slik, for Willy Brandts barn. (Brandt myket opp østpolitikken da han var forbundskansler. VGs anm.) Det var viktig å holde åpne kanaler øst-vest. Vi trodde på dialog. Ettertiden har ikke motbevist at det var riktig. Og dersom vi ville ha kontakt, måtte vi vite at personene hadde kanaler til KGB. Jeg hadde særlig nytte av kontaktene under diskusjonen om mellomdistanseraket-

ter og nedrustning i Europa. Da var det mer europeiske forhold enn norske vi snakket om, sier Førde.

Aldri skriftlig

— Plager det deg nå i ettertid at du har hatt omgang med KGB-folk?

— Nei. De som skal passe på at det ikke foregår noe galt, har aldri reagert mot meg. Mine kontakter har vært vel kjente. Jeg er hverken arrestert eller sikket. Vi var alltid nøy med formene, og vi rapporterte om det når vi hadde møtt sovjetere.

— Ga du fra deg noe skriftlig materiale?

— Nei, aldri. Det er den absolutte grensen. Papir skiftet aldri hender under slike møter. Jeg kan ikke huske at vi en eneste gang diskuterte noe som hadde med rikets sikkerhet å gjøre. Vi ga ikke fortrolige opplysninger. Men vi var interes-

sert i å formidle norske meninger og holdninger.

Knut Frydenlund

Den som lærte meg mest om nytten av slike kontakter, var Knut Frydenlund. Han begynte med samtaler med russere som var noe annet enn løst snakk. Han så det slik at det var farlig dersom sovjeterne var feilaktig eller utilstrekkelig informert om Norge, sier Førde.

Dette bekreftet Frydenlund overfor VG allerede i 1985. Han fortalte at han oppfordret sine medarbeidere til å bruke KGB til å formidle synspunkter.

— Må ha vært «falsk»

Han mente også at høye KGB-offiserer kunne gi bedre uttrykk for sovjetiske holdninger og vurderinger enn vanlige diplomater. Frydenlund hadde god kontakt med Gennadij Titov, men rapporterte alltid om samtalen.

VG: Søndag 27. september.

Einar Førde mener tidligere KGB-folk som skriver bøker for å tjene penger, gjerne vil fremstille alle kontakter som konspirative. Mikhail Butkov avslører selv i sin bok at «Dudin» ikke var en ekte «fortrolig forbindelse»:

«Da jeg var på ferie hjemme, bladet jeg gjennom dossieret hans. Jeg kom til at han må ha vært «falsk», selv om det ble henvist til at han hadde gjort oss delaktig i konfidensiell politisk informasjon. Bak en slik formulering kunne det skjule seg hva som helst, men jeg så ikke noen etterretninger basert på denne informasjonen. En person med hans egenskaper og av et sånt kaliber var trolig i stand til å spille på KGB og trekke nytte av det både for sitt parti og sitt land. Det faktum at han omgikk medarbeidere i residenturet, var ikke noe å legge spesiell vekt på. Det var alltid få ekte sovjetiske diplomater i Oslo,» skriver Mikhail Butkov om «Dudin».

DÅRLIG ANDE!

Oraldene®

Oraldene inneholder et behagelig antiseptisk middel for rensing av munnhule og svelg. Oraldene gir en bedre munnhygiene, motvirker dårlig ande og gir en langvarig god smak i munnen. Oraldene misfarger ikke tennene. Fåes kun på apotek.

SE OG HØR

Kari Storvæke og Sennen Jar Lujen med Treholt:

LA OSS FÅ VÆRE I FRED!

Se og Hør møtte prins Albert i Monaco:

GLEDER MEG TIL STEPHANIE BLIR MAMMA!

HAR KLEDD MEG I SORT SIDEN MIN MANN DØDE!

Statsministerens tragedie GRO MISTET SIN YNGSTE SØNN

Trues med tv-rettssak

Eksklusivt intervju

bc 343 | 40